

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 1P/129/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8222201890
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivana Hanuščaková
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2023:8222201890.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudkyňou Mgr. Ivanou Hanuščakovou vo veci starostlivosti súdu o mal. A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. D. XX, XXX XX E., zast. Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov, dieťaťa rodičov F. B., nar. X.XX.XXXX, bytom C. D. XX, XXX XX E., t.č. ÚVTOS Levoča a F. B., nar. X.XX.XXXX, bytom C. D. XX, XXX XX E., o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Súd n a r i a d ť u j e ústavnú starostlivosť u maloletého A. B., nar. XX.X.XXXX, ktorá sa bude vykonávať v Reedukačnom centre Bankov, Bankov 15, 040 31 Košice.

Matke maloletého F. B., nar. X.XX.XXXX a otcovi maloletého F. B., nar. X.XX.XXXX sa u k l a d á povinnosť prispievať na výchovu a výživu maloletého A. B., nar. XX.X.XXXX každému vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované, neplnoleté dieťa podľa osobitného zákona mesačne, vždy k 15. dňu v príslušnom kalendárnom mesiaci vopred k rukám Reedukačného centra Bankov, Bankov 15, 040 31 Košice.

Z r u š u j e neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Bardejov zo dňa 1.7.2022, č.k. 1P/71/2022-27 ku dňu právoplatnosti tohto rozsudku.

Účastníkom nepriznáva nárok na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Uznesením Okresného súdu Bardejov zo dňa 1.7.2022, č.k. 1P/71/2022-27 súd nariadil neodkladné opatrenie v tomto znení :

I. Maloletý A. B., nar. XX.X.XXXX sa dočasne z v e r u j e do starostlivosti Reedukačného centra Bankov, Bankov 15, 040 31 Košice.

II. U k l a d á Reedukačnému centru Mlynky – Biele vody, Mlynky – Biele vody 267, 053 76 Mlynky povinnosť odovzdať mal. A. B., nar. XX.X.XXXX do dočasnej starostlivosti Reedukačného centra Bankov, Bankov 15, 040 31 Košice.

III. Z a č í n a konanie o výkon uznesenia Okresného súdu Bardejov zo dňa 1.7.2022, č.k. 1P/71/2022 – 27.

IV. Z r u š u j e neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Bardejov č.k. 1P/5/2022-9 zo dňa 12.1.2022 vo vzťahu k mal. A. B., nar. XX.X.XXXX o jeho zverení do starostlivosti Reedukačného centra Mlynky – Biele vody, Mlynky – Biele vody 267, 053 76 Mlynky, IČO: 00163384.

V. Začína konanie o náhradu starostlivosti o maloletého A. B., nar. XX.X.XXXX.

Z odôvodnenia uznesenia oi. vyplýva, že :

„ 1. Na tunajšom súde bolo vedené konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti pod sp. zn. 1P/07/2022 a sp. zn. 4P/68/2022, avšak tieto konania boli zastavené (pre späťvzatie návrhu a pre prekážku veci

začatej). Súd však dal podnet na začatie konania o zmenu neodkladného opatrenia Okresného súdu Bardejov zo dňa 12.1.2022, č.k. 1P/5/2022-9, ktorý je vedený pod sp. zn. 1P/71/2022.

2. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov zo dňa 1.6.2022 a 30.6.2022 vyplýva, že uznesením Okresného súdu Bardejov sp. zn. 1P/5/2022, zo dňa 12.01.2022, bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bol maloletý A. B. dočasne zverený do starostlivosti Reedukačného centra Mlynky – Biele Vody 267, 053 76 Mlynky, IČO: 00163384. Dôvodom neodkladného opatrenia bola skutočnosť, že mal. A. sa v predchádzajúcom zariadení (Dorka, n. o., ul. Hemerkova 28, 040 23 Košice) správal agresívne voči mladším deťom, šikanoval ich. Nerešpektoval, authority, bol vulgárny a drzý voči dospelým a opakovane sa vyhrážal vychovávateľke ublížením na zdraví a smrťou. Jeho neprispôsobivé správanie malo nepriaznivý vplyv na jeho sociálne vzťahy a na jeho sociálnu adaptáciu. Maloletý A. bo prijatý do Reedukačného centra Mlynky – Biele Vody dňa 14.01.2022. V školskom roku 2021/2022 je žiakom 8. ročníka Špeciálnej základnej školy, variant – A, 10 rok povinnej školskej dochádzky. V Reedukačnom centre Mlynky – Biele vody sa bezproblémovo adaptoval, nemal ťažkostí so zvládaním systému a pravidiel, začlenil sa rýchlo do výchovných činností. Vo vzťahu k deťom je priateľský, ostatní chlapci ho prijali medzi seba, začlenil sa medzi nich s funkčným sociálnym správaním. Je tam dobrá sociálna klíma, čo prospieva aj A.. Vo vzťahu k dospelým rešpektuje authority so snahou o spoluprácu. Ak sa vyskytnú konflikty, snaží sa do nich nezapojiť, vie si priznať chyby. Lepšie reaguje na pozitívne podmieňovanie správania, partnerské jednanie, ale s potrebou pevnosti a dôslednosti vo výchovnom vedení. Má priateľskú, otvorenú a veselú povahu, snaží sa o nekonfliktné vystupovanie. Na druhej strane je ľahko ovplyvniteľný inými chlapcami. V škole dosahuje slabšie výsledky. Má silnú citovú väzbu na matku, s ktorou si často píše. Matka maloletého F. B., nar. XX.XX.XXXX je vo VTOS, otec maloletého F. B., nar. XX.XX.XXXX sa zdržiava na neznámom mieste. Je v záujme mal. A., aby pokračoval v pobyte a vzdelávacom procese v chránenom prostredí režimového zariadenia, nakoľko zmeny v jeho správaní nie sú dostatočne fixované a zvnútornené. Zároveň súdu predložili správu z Reedukačného centra Mlynky – Biele Vody. Navrhli aby súd zveril maloletého do starostlivosti reedukačného centra Bankov.

3. Uznesením Okresného súdu Bardejov č.k. 1P/5/2022-9 zo dňa 12.1.2022 súd rozhodol o nariadení neodkladného opatrenia v znení :

I. Maloletý A. B., nar. XX.X.XXXX sa dočasne z v e r u j e do starostlivosti Reedukačného centra Mlynky - Biele vody, Mlynky - Biele vody 267, 053 76 Mlynky, IČO: 00163384.

II. U k l a d á Centru pre deti a rodiny Dorka, n.o., G. H. XX, XXX XX C., povinnosť odovzdať mal. A. B., nar. XX.X.XXXX do dočasnej starostlivosti Reedukačného centra Mlynky - Biele vody, Mlynky - Biele vody 267, 053 76 Mlynky.

III. Z a č í n a konanie o výkon uznesenia Okresného súdu Bardejov zo dňa 12.1.2022, č.k. 1P/5/2022 - 9.

IV. Z r u š u j e neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Bardejov č.k. 1P/51/2021-11 zo dňa 26.5.2021 vo vzťahu k mal. A. B., nar. XX.X.XXXX.

Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 10.3.2022.

Navrhovateľ - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov sa podaným návrhom domáhal, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým by maloletý A. B., nar. XX.X.XXXX bol dočasne zverený do starostlivosti Reedukačného centra Mlynky – Biele vody, Mlynky – Biele vody 267, 053 76 Mlynky, IČO: 00163384 a uložil povinnosť Centru pre deti a rodinu Dorka, n.o. odovzdať maloletého do uvedeného zariadenia. Svoj návrh odôvodnil tým, že maloletý A. je dieťaťom rodičov F. B., nar. XX.XX.XXXX a F. B., nar. XX.XX.XXXX. Rodičia žijú v manželskom zväzku v rómskej komunite v obci Zborov. Zabezpečujú starostlivosť o šesť maloletých detí: F. B., nar. XX.XX.XXXX, A. B., nar. XX.XX.XXXX, I. B., nar. XX.XX.XXXX, J. B., nar. XX.XX.XXXX, I. B., nar. XX.XX.XXXX, K. B., nar. XX.XX.XXXX. Toho času je matka vo výkone trestu odňatia slobody za zanedbávanie povinnej školskej dochádzky na dobu 2 rokov. Otec nie je schopný zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu. Starí rodičia sú nebohí. Na základe Uznesenia Okresného súdu v Bardejove, sp. zn. 1P/51/2021, zo dňa 26.05.2021, ktoré nadobudlo vykonateľnosť 26.05.2021, bol mal. A. spolu so svojimi maloletými súrodencami I., J., I. a K. umiestnený v Centre pre deti a rodinu Dorka, n. o., ul. Hemerkova 28, 040 23 Košice. Dôvodom vydania neodkladného opatrenia bolo, že matke maloletých detí F. B. bola doručená výzva na nastúpenie do výkonu trestu, sp. zn. 1T/26/2020 zo dňa 07.05.2021, aby najneskôr dňa 24.05.2021 nastúpila na VTOS za zanedbávanie povinnej školskej dochádzky maloletých detí. Otec maloletých detí F. B. nie je schopný sa postarať o maloleté deti, zo zdravotných dôvodov, sám potrebuje starostlivosť inej osoby. Starí rodičia maloletých detí sú nebohí. Matka má v Zborove dve sestry, avšak ani jedna z nich nebola schopná zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti z dôvodu, že obidve sú klientmi oddelenia SPODaSK a nevládajú zabezpečovať starostlivosť o svoje vlastné deti. Žiadna iná blízka rodina neprejavila záujem o maloleté deti. Zo strany otca sa taktiež nenašla žiadna rodina, ktorá by chcela zabezpečovať starostlivosť o mal. detí. Pred nástupom matky do VTOS

rodina žila v rómskej osade v Zborove. Bývali v drevenej jednoizbovej chatrči, ktorá bola zariadená nevyhnutným nábytkom. Vykurovanie v domácnosti bolo na tuhé palivo, vodu si nosili z obecnej studne. Hygiena v domácnosti bola na primeranej úrovni. Matka bola na rodičovskej dovolenke a zabezpečovala celodennú starostlivosť o maloleté deti. Otec nikde nepracoval, bol dlhodobo nezamestnaný. Maloletý A. B. navštevuje 8.ročník Špeciálnej základnej školy, ul. Inžinierska 24, Košice – variant A. Mal. A. sa po príchode do zariadenia zo začiatku javil ako tichší a plachý chlapec. Po čase sa začal viac prejavovať. Nepodnetné rodinné prostredie spôsobilo veľký tlak na dieťa, ktoré sa následkom citovej deprivácie nedokáže v jednotlivých životných fázach socializovať do spoločnosti. Nedisponuje ohľaduplnosťou a citlivosťou voči sociálnemu okoliu. Má neprispôsobivé správanie, ktoré má nepriaznivý vplyv na jeho sociálne vzťahy a na jeho sociálnu adaptáciu. Aktuálne správanie mal. A. je ťažko zvládnuteľné, narúša mravný chod skupiny, je agresívny voči mladším deťom, ktoré svojim správaním šikanuje. V zariadení sa vyhrotil konflikt medzi ním a vychovávateľkou, ktorej sa opakovane vyhráža ublížením na zdraví, aj smrťou jej a členom jej rodiny, aj keby si odsedel 20 rokov vo väzbe. V zlosti ničí veci (4 dvere, nástenky, tv-ovládač), je drzý a vulgárny voči dospelým. Pri frustrácii reaguje nízkou toleranciou, máva často afektívne rozlady so zvýšenou iritabilitou. Na základe uvedeného neprispôsobivého správania sa maloletého A., ich CDR DORKA, n.o., G. H. XX, XXX XX C., požiadalo o zmenu zariadenia, ktoré sa špecializuje na poskytovanie odbornej pomoci mladistvým s poruchami správania. Tunajšie oddelenie SPODaSK požiadalo Reedukačné centrum Mlynky – Biele vody, so sídlom Mlynky – Biele vody 267, 053 76 Mlynky o prijatie a umiestnenie maloletého A. v ich zariadení. Príslušné zariadenie žiadosti vyhovel a vyjadrilo súhlas s umiestnením maloletého po 10.1.2022. Vzhľadom na neprispôsobivé a problémové správanie sa maloletého, ktoré má nepriaznivý vplyv na jeho sociálne vzťahy a na jeho sociálnu adaptáciu, agresívne správanie sa voči mladším deťom, vulgárne a drzé správanie sa voči dospelým, opakované vyhrážanie sa ublížením aj smrťou voči vychovávateľom navrhli nariadiť neodkladné opatrenie.

Z odôvodnenia uznesenia oi. vyplýva :

7. S ohľadom na vyššie zistené skutočnosti súd dospel k záveru, že v tomto prípade je naďalej zdravý a priaznivý vývoj, riadna výchova a starostlivosť o maloletého A. vážne ohrozená a je nevyhnutné pokračovať v začatom výchovnom procese. Vzhľadom k zmene jeho správania, ktoré je momentálne ťažko zvládnuteľné, narúša mravný chod skupiny, je agresívny voči mladším deťom, ktoré svojim správaním šikanuje, je drzý, vulgárny, v zlosti ničí veci, dokonca došlo z jeho strany k vyhrážaniu sa vychovávateľke jej smrťou, či smrťou členov jej rodiny, je nutné zabezpečiť jeho výchovu v adekvátnom špecializovanom zariadení. Reedukačné centrum Mlynky – Biele vody, so sídlom Mlynky – Biele vody 267, 053 76 Mlynky sa špecializuje na poskytovanie odbornej pomoci mladistvým s poruchami správania, pričom vyjadrilo súhlas s umiestnením maloletého A. po 10.1.2022. Vzhľadom na neprispôsobivé a problémové správanie sa maloletého, ktoré má nepriaznivý vplyv na jeho sociálne vzťahy a na jeho sociálnu adaptáciu, agresívne správanie sa voči mladším deťom, vulgárne a drzé správanie sa voči dospelým, opakované vyhrážanie sa ublížením aj smrťou voči vychovávateľom, je namieste, aby jeho správanie a výchovu zabezpečovalo uvedené zariadenie. Reedukačné centrum ďalej zabezpečí jeho výchovu v adekvátnom rozsahu. Takéto správanie sa maloletého voči ostatným osobám v zariadení, či vychovávateľom je neprípustné a nevhodné. Je preto nutné zabezpečiť jeho kontinuálny pobyt v špecializovanom zariadení, jednak za účelom ďalšieho riešenia nápravy jeho správania a zabezpečenia jeho reedukácie a riadnej starostlivosti a výchovy, keďže rodičia ju zabezpečovať naďalej nemôžu (otec pre zdravotný stav, matka je vo výkone trestu odňatia slobody).

8. Preto súd návrhu navrhovateľa vyhovel a rozhodol podľa § 367 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia (odsek I, II výroku uznesenia), teda dočasne zveril maloletého do starostlivosti Reedukačného centra Mlynky - Biele vody, so sídlom Mlynky - Biele vody 267, 053 76 Mlynky a uložil pôvodnému zariadeniu povinnosť ho odovzdať do uvedeného zariadenia.

9. Podľa § 376 ods. 2, 3 CMP súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu. Konanie o výkone neodkladného opatrenia nariadi súd vždy aj bez návrhu.

10. Postupom podľa cit. ust. CMP súd začal z úradnej povinnosti aj výkon tohto rozhodnutia súdu s postupom podľa § 378 CMP (ods. III výroku uznesenia).

11. Podľa § 363 CMP súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

12. Vzhľadom k cit. ust. CMP súd rozhodol aj o zrušení neodkladného opatrenia nariadeného uznesením Okresného súdu Bardejov č.k. 1P/51/2021-11 zo dňa 26.5.2021 avšak len vo vzťahu k mal. A. B., nar. XX.X.XXXX, keďže došlo k zmene pomerov na jeho strane a nutnej potrebe riešenia jeho nevhodného správania sa v inom type zariadenia, ktoré je špecializované na poskytovanie odbornej

pomoci mladistvým s poruchami správania, a teda boli splnené zákonné podmienky na jeho zrušenie v tejto časti (ods. IV výroku uznesenia). V ostatnom ostáva nariadené neodkladné opatrenie nedotknuté. 13. Podľa § 360 ods. 2 CMP súd poučuje účastníkov konania o možnosti podať návrh o náhradnú starostlivosť u maloletého A. B., nar. XX.X.XXXX (vrátane ústavnej starostlivosti) podľa ust. § 44 a nasl. Zákona o rodine (zák. č. 36/2005 Z.z.), resp. konanie o uloženie výchovného opatrenia maloletému podľa § 37 Zákona o rodine.

7. S ohľadom na vyššie zistené skutočnosti súd dospel k záveru, že v tomto prípade je naďalej zdravý a priaznivý vývoj, riadna výchova a starostlivosť o maloletého A. vážne ohrozená a je nevyhnutné pokračovať v začatom výchovnom procese. Aj keď došlo k zmenám v správaní sa maloletého k lepšiemu, je v záujme mal., aby pokračoval v začatom prevýchovnom a vzdelávacom procese a aby sa naďalej vzdelával a fixoval svoje zlepšené správanie v chránenom režimovom prostredí špecializovaného zariadenia. Reedukačné centrum ďalej zabezpečí jeho výchovu a vzdelanie v adekvátnom rozsahu. Nie je možné pripustiť, aby sa správanie maloletého opäť zhoršilo (napr. tak, ako to bolo pri nariadení neodkladného opatrenia vo veci sp. zn. 1P/5/2022). Je preto nutné zabezpečiť jeho kontinuálny pobyt v špecializovanom zariadení, jednak za účelom ďalšieho riešenia nápravy jeho správania a zabezpečenia jeho reedukácie a riadnej starostlivosti a výchovy, keďže rodičia ju zabezpečovať naďalej nemôžu (otec je na neznámom mieste, maloletý ho odmieta a matka je vo výkone trestu odňatia slobody).

8. Preto súd návrhu navrhovateľa vyhovel a rozhodol podľa § 367 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia (odsek I, II výroku uznesenia), teda dočasne zveril maloletého do starostlivosti Reedukačného centra Bankov a uložil pôvodnému zariadeniu povinnosť ho odovzdať do uvedeného zariadenia. "

2. Vec o náhradnú starostlivosť o mal. A. bystrého, nar. XX.X.XXXX je vedená tunajším súdom pod sp. zn. 1P/129/2022.

3. Rodičia maloletého sa k veci písomne nevyjadрили.

4. Na pojednávanie vytýčené na deň 15.2.2022 sa dostavil sa dostavili matka a kolízna opatrovníčka, nedostavil sa otec , u ktorého sa predpokladá doručenie predvolania na pojednávanie, svoju neúčasť neospravedlnil, ani nežiadal o odročenie pojednávania. Preto súd v súlade s ustanovením § 180 CSP vec prejednal a rozhodol v jeho neprítomnosti s prihliadnutím na obsah spisu a vykonané dokazovanie.

5. Súd vykonal dokazovanie oboznámením vyjadrení kolízneho opatrovníka a matky a obsahom spisu (rozhodnutiami súdov o umiestnení maloletého, správami kolízneho opatrovníka) a zistil tento skutkový stav :

6. Na pojednávaní dňa 15.2.2023 :

1/ kolízny opatrovník uviedol, že v najlepšom záujme maloletého je, aby ostal v reedukačnom zariadení, nakoľko matka je vo výkone trestu a otec nemá stabilné bývanie. Otec sa o maloletého nezaujíma, nakontaktuje ich. Nie je v kontakte ani s maloletým. Pobyt maloletého je v jeho prospech, prospieva v škole, je tam spokojný, rozvíjajú sa jeho zručnosti. Chce sa vrátiť domov, až keď sa vráti domov mama. 2/ matka udávala, že súhlasí s tým, aby syn bol v zariadení. Vo výkone trestu vykonáva pracovnú činnosť, zatiaľ nemá z toho odmenu, jej výšku nevie. Je v kontakte so synom. S otcom maloletého nie je v kontakte.

7. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 9.1.2023 vyplýva, že uznesením Okresného súdu Bardejov sp. zn.: 1P/71/2022 zo dňa 01.07.2022, ktoré nadobudlo vykonateľnosť 01.07.2022 a právoplatnosť 24.09.2022, bolo nariadené neodkladné opatrenie, na základe ktorého bol maloletý A. B., nar. XX.XX.XXXX, umiestnený v Reedukačnom centre Bankov, Bankov 15, 040 31 Košice. Dôvodom neodkladného opatrenia bola skutočnosť, že maloletý A. bol umiestnený v Reedukačnom centre Mlynyky – Biele vody, kde ukončil základnú školu a aby mohol pokračovať v ďalšom štúdiu v režimovom zariadení bol na základe uvedeného uznesenia zverený do starostlivosti Reedukačného centra Bankov, kde pokračuje v ďalšom štúdiu. Nakoľko je matka maloletého F. B., nar. XX.XX.XXXX toho času vo VTOS a otec F. B., nar. XX.XX.XXXX sa zdržiava na neznámom mieste, je v najlepšom záujme maloletého, aby pokračoval v pobyte a vzdelávacom procese v chránenom prostredí režimového zariadenia. Maloletý A. B. je v školskom roku 2022/2023 žiakom 1. ročníka na odbornom učilišti Bankov 15 v Košiciach v odbore poľnohospodárska výroba – záhradníctvo. V škole sa maloletý postupne adaptuje, na teoretické

vyučovanie sa pravidelne pripravuje, na odbornom výcviku má celkom dobre výsledky. Podarilo sa mu úspešne adaptovať na prostredie zariadenia krátko po príchode. Svoje povinnosti si plní na dobrej úrovni, dokáže prijať upozornenie a následne korigovať svoje správanie. Do kolektívu sa zaradil bez vážnejších problémov. Takmer pri každej kompetencii sa nájdu agresívne prejavy v správaní – pri komunikácii vybuchuje, je tvrdohlavý, verbálne agresívny, kritický, vysmieva sa, znevažuje, myslí si že jeho pohľad je správny, nemá pocit viny. A. je nekritický voči sebe alebo naopak hyperkritický, apatický. Napriek negatívam má aj svoje pozitívne rezervy: dokáže spolupracovať, je manuálne zručný, v kolektíve je obľúbený, ak cíti podporu a vedenie dokáže prekonávať svoje nedostatky. A. je v pravidelnom kontakte s matkou, vzájomne komunikujú listami, s otcom nemá a ani nechce mať žiadny kontakt. Je v záujme mal. A., aby pokračoval v pobyte a vzdelávacom procese v chránenom prostredí režimového zariadenia, nakoľko zmeny v jeho správaní nie sú dostatočne fixované a zvnútornené.

8. Podľa § 54 ods. 1 z.č. 36/2005 Z.z. (Zákon o rodine, ZR) náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

9. Podľa § 54 ods. 2 cit. zák. súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

- a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,
- b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,
- c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo
- d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

10. Podľa § 54 ods. 4 cit. zák. ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

11. Podľa § 54 ods. 5 cit. zák. súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

12. Podľa § 55 cit. zák. súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené. Ak súd nariadil ústavnú starostlivosť z dôvodov, ktoré sú na strane rodičov, v rozhodnutí zároveň určí rodičom dieťaťa primeranú lehotu na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote zabezpečia, súd ústavnú starostlivosť zruší. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote nezabezpečia, súd začne aj bez návrhu konanie o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo konanie o zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti. Súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

13. Podľa § 81 cit. zák. ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochranej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

14. Podľa § 62 ods. 1 - 3 cit. zák. plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery

je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

15. Podľa § 62 ods. 5 cit. zák. výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

16. Podľa § 75 ods. 1 cit. zák. pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

17. Po prevedenom dokazovaní súd dospel k záveru, že sú dané dôvody, pre ktoré je potrebné nariadiť ústavnú starostlivosť u maloletého A., resp. zabezpečiť kontinuitu pobytu maloletého v Reedukačnom centre Bankov, kde je doposiaľ umiestnený na základe nariadeného neodkladného opatrenia Okresného súdu Bardejov vo veci sp. zn. 1P/71/2022. Ako vyplýva zo správ a šetrení kolízneho opatrovníka, je v záujme maloletého, aby pokračoval v pobyte a vzdelávacom procese v chránenom prostredí režimového zariadenia. Maloletý A. B. je v školskom roku 2022/2023 žiakom 1. ročníka na odbornom učilišti Bankov 15 v Košiciach v odbore poľnohospodárska výroba – záhradníctvo. V škole sa maloletý postupne adaptuje, na teoretické vyučovanie sa pravidelne pripravuje, na odbornom výcviku má celkom dobre výsledky. Podarilo sa mu úspešne adaptovať na prostredie zariadenia krátko po príchode. Svoje povinnosti si plní na dobrej úrovni, dokáže prijať upozornenie a následne korigovať svoje správanie. Do kolektívu sa zaradil bez vážnejších problémov. Takmer pri každej kompetencii sa nájdu agresívne prejavy v správaní – pri komunikácii vybuchuje, je tvrdohlavý, verbálne agresívny, kritický, vysmieva sa, znevažuje, myslí si že jeho pohľad je správny, nemá pocit viny. A. je nekritický voči sebe alebo naopak hyperkritický, apatický. Napriek negatívam má aj svoje pozitívne rezervy: dokáže spolupracovať, je manuálne zručný, v kolektíve je obľúbený, ak cíti podporu a vedenie dokáže prekonávať svoje nedostatky. A. je v pravidelnom kontakte s matkou, vzájomne komunikujú listami, s otcom nemá a ani nechce mať žiadny kontakt. Je v záujme mal. A., aby pokračoval v pobyte a vzdelávacom procese v chránenom prostredí režimového zariadenia, nakoľko zmeny v jeho správaní nie sú dostatočne fixované a zvnútornené. Preto je súd názoru, že sú splnené podmienky nariadenia ústavnej starostlivosti v zmysle § 54 ZR. Zo strany kolízneho opatrovníka nebolo zistené, aby bolo dieťa možné zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, príp. do pestúnskej starostlivosti. Aj keď došlo k zmenám v správaní sa maloletého k lepšiemu, je v záujme mal., aby pokračoval v začatom prevýchovnom a vzdelávacom procese a aby sa naďalej vzdelával a fixoval svoje zlepšené správanie v chránenom režimovom prostredí špecializovaného zariadenia. Nie je možné pripustiť, aby sa správanie maloletého opäť zhoršilo (napr. tak, ako to bolo pri nariadení neodkladného opatrenia vo veci sp. zn. 1P/5/2022). Je preto nutné zabezpečiť jeho kontinuálny pobyt v špecializovanom zariadení, jednak za účelom ďalšieho riešenia nápravy jeho správania a zabezpečenia jeho reedukácie a riadnej starostlivosti a výchovy, keďže rodičia ju zabezpečovať naďalej nemôžu (otec je na neznámom mieste, maloletý ho odmieta a matka je vo výkone trestu odňatia slobody).

18. Vzhľadom na uvedené súd nariadil nad maloletým A. ústavnú starostlivosť v Reedukačnom centre Bankov, Bankov 15, 040 31 Košice. Takéto rozhodnutie je v záujme maloletého, lebo je potrebné zabezpečiť jeho riadnu starostlivosť a výchovu, ale najmä špeciálnu starostlivosť ohľadne zvládnutia jeho správania a konania, tak aby sa čo najviac v budúcnosti znížilo riziko nevhodného správania sa maloletého po návrate do domáceho prostredia. Reedukačné centrum ďalej zabezpečí jeho výchovu a vzdelanie v adekvátnom rozsahu.

19. Matka a otec maloletého sú povinní plniť si vyživovaciu povinnosť voči maloletému v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima v zmysle § 62 ods. 3 ZR (vzhľadom k nepriaznivej majetkovej, finančnej a sociálnej situácii, výkon trestu u matky) k rukám Reedukačného centra Bankov (§ 81 ZR).

20. O zrušení neodkladného opatrenia súd rozhodol postupom podľa § 363 CMP, keďže odpadli dôvody jeho trvania, keďže súd rozhodol vo veci samej a to ku dňu právoplatnosti tohto rozsudku.

21. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie na Okresný súd Bardejov v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie odvolania na trovy toho, kto odvolanie podal.

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje, e) podpis, f) spisová značka tohto konania (§ 127 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona číslo 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.